

Den Dertienden Dag

Lokale krant voor Hakendover-Wulmersum - Aflevering 1

13-10-2023

DE JACHT OP DE BOEUF

Halloween staat voor de deur en naar goede gewoonte organiseert de KLJ haar jaarlijkse bietentocht. In vroeger tijd kende Hakendover op dit moment van het jaar de "jacht op de boeuf".

Wie of wat was de boeuf? Zeker en vast was de "Boeufjacht" een inwijdingsritueel voor wie in Hakendover kwam wonen en er graag bij wilde horen... Op de achterkant van deze krant lees je het verhaal van Servaes Kinnart.

TIPS VOOR NIEUWKOMERS

Last van een huilbaby? Plast je man of je kleine nog altijd (of opnieuw) in bed? Dan biedt Hakendover de ultieme oplossing. Het beeld van Christus-op-de-Koude-Steen in de kerk van Hakendover verbeeldt de marteling van Jezus. Het beeld wordt geflankeerd door de apostel Johannes en moeder Maria. In de volksmond heten ze "Janneke de bleiter" en "Mieke bedzijker". Deze ietwat oneerbiedige namen verwijzen naar het volksgeloof dat dit de uitverkoren plaats is om te offeren tegen het bedplassen van kleuters en peuters. Wie elke nacht wakker ligt van een huilbaby, vindt misschien troost bij "Janneke de bleiter". Talloze fopspenen, kousjes en knuffeltjes op het ijzeren hek boven de Christus in het Graf, getuigen van het feit dat dit geloof nog springlevend is. Dus als je peuter, kleuter of je man weer eens in bed plast, dan ken je de oplossing.

Alhoewel er voor de echtgenoot misschien betere oplossingen zijn.

RIK DE METSER

Rik de metser. Hendrik (Rik)Raymaekers en zijn kleinzoon Lode Raymaekers

Copyright hakendover.be Kris Merckx

Zegswijze - "Hoewe zet gij haine"

Hakendovers leren? Bezoek dan www.hakendover.be

Mond vol tanden

Ge moet er soms eens uw tanden inzetten en doorbijten, zegt men. Maar dat is dikwijls gemakkelijker gezegd dan gedaan. Toen ik kind was, kon je de mensen in drie groepen indelen: de melktanden, de rotte tanden en het valse gebit. Dat was zo en dat hoorde zo, en de meeste mensen hebben toen nooit anders geweten. Al die dingen van nu gelijk tandpasta en een borstel, dat bestond toen al wel, maar dat was een luxe die niet bij de eerste prioriteiten van een huisgezin hoorde. Dat was zo'n beetje gelijk een afstandsbediening voor TV. Ge hebt al die luxe niet nodig. Met uw nagels kon ge na een paar dagen ook wel het vuil van uw tanden schrapen.

Alhoewel ze naar men zegt al in de tijd van de piramiden in Egypte een tandenborstel gebruikten, althans bij het rijk en machtig volk aldaar, dan was de tandenborstel iets wat toch niet geheel ingeburgerd was toen ik klein was. De piramides staan er nog, in wat afgetakelde toestand zoiets gelijk de tanden van de kinderen in mijn klas toen.

Tanden dat was iets dat ge als kind had, en eens ge een "ma tante" was, was ge over het algemeen de bovenste helft al kwijt. Ik heb lang gedacht dat het een met het ander te maken had, die ma tant. *Lees verder op de achterkant.*

(Vervolgpagina 1)

De tantist

Nu dragen de kinderen al van bij hun melktanden zo'n ijzeren spel in hun mond. En soms hangt er zo'n stelling rond die kinderen hun kop nog erger alsof een aannemer hun poriën moet komen dichtvoegen. Als het zo voortgaat, planten ze zo'n bouwvakkersgetuig al in de moederschoot in om de prenatale tandgroei te bevorderen. De mensen hebben allemaal veel ijle aan hun gat, ge moogt gerust zijn.

Op zich was dat wel gemakkelijk toen. De mensen konden hun tanden nog wassen ipv schrobben. 's Avonds zetten ze hun bovenste serie in een glas water of in de sjat waar ze overdag koffie uit hadden gedronken. Daar stond dat gebit dan een beetje te weken en te trekken gelijk een uitgeleebberd zakske thee. Ge moest bij god altijd goed uit uw ogen kijken als ge met uw moeë kop 's morgens koffie inschonk.

Vals gebit

Ik ben zo ooit met mijn fiets bij Maria Smekke haar tanden moeten gaan halen. Dat menske moest ergens op een feest van Ziekenzorg een stuk taart eten en dacht er dan ineens aan dat ze haar tanden thuis had laten liggen. Dus ik dik tegen mijn goesting met mijn fiets op

pad. Ge zegt per slot van rekening geen neen, tegen zo'n mens, tenzij ge echt veel haar op uw tanden hebt.

Daar stopte ik dan bij haar thuis en een van de kleinkinderen deed open.

't Is voor de tanden van uw ma tante. Bompa, waar liggen bomma haar tanden?

Bompa, waar liggen bomma haar tanden?

Hij riep vanuit het deurgat van de keuken: *In die kristallen coupe op tafel.*

Het jongske vroeg nog of het in een zakske moest, maar de bompa zei dat het zo wel goed was. Daar ging ik dan, met het valse gebit van Maria Smekke onder de rekker van mijn fiets terug naar de tafel met taarten.

Recyclage

Jaren later heb ik nog eens zo'n spel meegemaakt, met tanden. In de Korenbloem, ik zat aan de toog, kwam Skippy binnen. Die jongen kwam niet uit Australië als ge dat zou denken. Ik weet tot op de dag van heden niet waaraan hij zo'n naam kan hebben verdiend.

Mijn tanden zijn getrokken, zegt hij. Ze waren allemaal rot.

organist, die nog nooit van 'de boeuf jagen' had gehoord, kon zijn nieuwsgierigheid niet bedwingen en vroeg om uitleg.

'Dat is een moeilijke vraag, vriend', zei de keizer met het ernstigste gezicht van de wereld, 'nooit heeft iemand de boeuf van dichtbij gezien. Hij schuwt het daglicht als de pest en als hij zich op pad begeeft, is dat veelal op donkere nachten. Is het een mens, is het een dier, een spook of een geest? Ik weet het niet!' En als de keizer, dé specialist inzake spoken en weerwolven, het niet wist, wie kon het dan wel weten? Een onbehaaglijk gevoel kwam over de aanwezigen.

'Maar', zo ging keizer onmiddellijk voort, 'ik heb nog nooit gehoord dat hij mensen heeft lastig gevallen. Op een zondagavond kwamen mijn kameraad en ik tamelijk laat van de kermis in Eliksem. Op zeker ogenblik zagen wij een gedaante die zich, toen wij naderbij kwamen, vliegensvlug uit de voeten maakte en zich verder in het veld terugtrok. Was het de 'boeuf', die zelf bevreesd was om gezien en herkend te worden? Hoogstwaarschijnlijk, maar in ieder geval, niemand had hem graag in de buurt. Daarom was ook iedereen geneigd om hem op te jagen en te verdrijven.'

De zomer ging voorbij, het graan was binnengehaald. De avonden werden langer, de nachten donker, de ideale omstandigheden voor de 'boeuf' om zijn nachtelijke omzwervingen te houden

Maar de avondlijke bijeenkomsten gingen door zo lang het weer zacht en draaglijk bleef. Tot op een avond dat de keizer, later dan naar gewoonte en buiten adem, in de kring verscheen om hijgend mee te delen dat, naar zijn gevoel, de boeuf opnieuw in het Eliksemveld verschenen was. 'Ik voelde het al enkele dagen in mijn knoken dat er iets abnormaals gebeurde', zei de keizer. 'Ge hebt het misschien ook al gezien dat er thuis wat hoger in 't veld een mijt oud stro is blijven liggen. Wel, op een avond, toen ik nog een kleine ronde deed, keek ik toevallig die kant op en zag in het halfduister een donkere gedaante uit het stro opstaan. Ik vond dat eigenaardig en, ja hoor! De volgende avonden zag ik hetzelfde tafereel. Nu ben ik er zeker van overtuigd dat de 'boeuf' opnieuw present is.'

'Doch deze keer moet hij eraan geloven, hij moet weg uit deze streek en voor altijd. Wie doet er mee?'

Allemaal! Zelfs onze organist was bereid.

'Luister dan goed wat wij gaan doen', zei keizer. 'Voorziet u allemaal van een goede stok om hem een geduchte rammeling te

Hij zat er ook mee in dat zo'n nieuw gebit toch wel een bonk geld kostte. Een mens zou voor minder met de mond vol tanden zitten. Hij had voorlopig zo'n gebit van plastic in zijn mond, wel van bij de tantist, maar het deed meer denken aan die plasticen Dracula-tanden uit de viskraam op de kermis.

Wie kent hem niet? André Vanderwaeren, de begrafenisondernemer, die op zijn dagelijkse ronde zijn al even dagelijkse portie whisky achterover kwam slaan, was er door gepakt. Of hoe moet ge dat zeggen, want iemand die dagelijks mensen moet kisten, raakt niet zo snel meer van slag.

Vergeet de tantist, zei hij. Ik heb een oplossing voor u.

Hij kwam een toer later met een plasticen zak vol met valse gebitten naar binnen: Die hebben dat toch niet meer nodig.

Skippy heeft wat gepast en gedaan en de tantist heeft hem nooit meer teruggezien.

Steekt er nog een paar in uw zak, zei André, voor als ze kapot zijn.

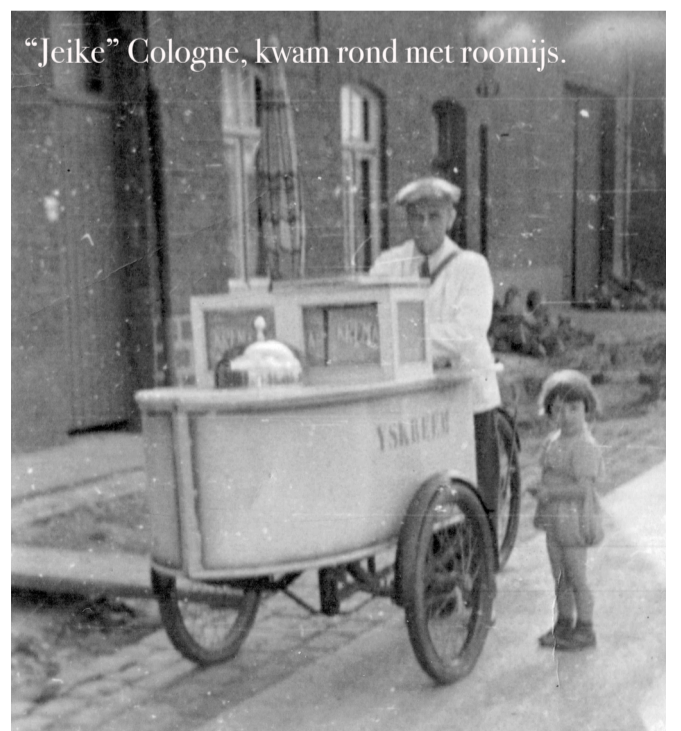
Kris Merckx - 2012

geven, die hem de lust zal ontnemen nog ooit terug te keren. Wij zullen in alle stilte de mijt omsingelen en een onderlinge afstand van enkele meters in acht nemen. Ik zelf zal trachten de mijt op verschillende plaatsen in brand te steken. Maak vooral geen lawaai! Niet in het minste, of alles is vergeefs!' In alle stilte vertrokken we. Er werd zelfs niet meer gefluisterd. Een kerkuil, die traag in het maanlicht voorbijvloog, benadrukte door zijn langgerekte 'Psst, Psst!' de noodzaak van absolute stilte. De posities werden ingenomen. Er volgde een tijd van zenuwachtig wachten. Plots laaiden de vlammen op en keizer brulde uit volle borst: 'Ik zie hem, ik zie hem! Langs hier! Langs hier! Hij gaat er dedjuu nog van door!'

De hele bende dook vlug de donkere avond in. Alleen de man van Tienen was waarschijnlijk zodanig verbouwereerd of verblind door de hoog oplaaierende vlammen, dat hij niet meer wist welke kant hij moest kiezen. Roepen hielp niet, geen mens scheen hem te horen. Urenlang heeft de arme man in het veld rondgezworven tot eindelijk de morgenklaarte en de kerktoeren van Hakendover hem de goede richting wezen.

Later, veel later, gaf hij nederig toe dat de boeren van Hakendover hem lelijk hadden beetgenomen. Maar van de boeuf is er sedertdien ook geen spoor meer gevonden.

Servaes Kinnart

DE LAATSTE BOEUFJACHT

't Gebeurde in de tijd toen de mensen nog op de buiten mekaar na hun dagtaak opzochten om samen onder een lommerrijke boom of aan de poort van de één of andere hoeve de lange zomeravonden gezellig door te brengen. Het was een talrijke bende die bij ons thuis aan de poort haar dagelijkse zitting hield. Wij telden soms wel dertig man. Die van Suskes, van nonkel Jan, van Maurus, van Jukke van Nies, wij zelf en nog anderen! TV's bestonden nog niet. Radio's en kranten - misschien een stuk of vier in een gans dorp - waren zeldzaam. Wij waren al tevreden met de mededelingen die Tiske, onze veldwachter, 's zondags na de vroegmis ten gehore bracht.

Wat er verder in het dorp voorviel, zou dan wel 's avonds in geuren en kleuren worden verteld. En inderdaad! Gebeurtenissen uit lang vervlogen tijden werden opgerakeld. Die vertellingen waren voor de jongeren onder ons de eerste lessen in onze dorpsgeschiedenis. Met heimwee denk ik soms terug aan die avondlijke bijeenkomsten, die niemand van ons voor geen geld ter wereld had willen missen.

Op een van die avonden was ook onze nieuwe organist, een man uit Tienen, na een late kerkdienst blijven plakken. Hij was zodanig onder de betovering gekomen van de avondstemming, dat hij als stedeling de wens uitsprak de buitenmens wat beter te leren kenen. Daartoe werd hem de gelegenheid geboden toen de Keizer van Suskes de vraag stelde of een van de aanwezigen ooit een 'jacht op de boeuf' had meegemaakt.

De oudsten onder ons konden hun glimlach moeilijk verbergen, maar hielden wijselijk hun mond. Onze

Zegswijze -
"Veul ijle an hoer
gat hamme"

Hakendovers leren? Bezoek dan www.hakendover.be